

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z powództwa Prokuratora Generalnego [...] przeciwko Redaktorowi Naczelnemu [y.pl] o nakazanie publikacji sprostowania, na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 marca 2022 r. w sprawie o sygn. I ACa 860/21, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 lipca 2023 r., wniosku pozwanego o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego M. Z. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt I CSK 5049/22,

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12 kwietnia 2023 r. w sprawie I CSK 5049/22, Sąd Najwyższy przekazał Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wniosek pozwanego – Redaktora Naczelnego y.pl reprezentowanego przez r.pr. P. R., o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego M. Z.

Zgodnie z pismem pozwanego z 7 kwietnia 2023 r. (data prezentaty), pozwany „za zasadzie art. 49 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. wniosł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego – M. Z. od udziału w niniejszej sprawie o sygn. I CSK 5049/22” (k. 3-4 *verte*). W uzasadnieniu wniosku pozwany podkreślił, że „...na wstępie niniejszego wniosku wyjaśnia, że nie jest on składany w trybie o jakim mowa w art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym”. Ponadto, że „Niniejszy wniosek składany jest z tej przyczyny, że pewne obiektywne,

powszechnie znane fakty (jakie zostaną poniżej zaprezentowane) świadczą o wystąpieniu okoliczności, które mogą wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności pana Sędziego – zarówno w subiektywnym poczuciu pozwanej, jak i wedle kryterium obiektywnego – z punktu widzenia – zewnętrznego obserwatora”. (k. 5 *verte*). Pozwany jako okoliczności faktyczne o istotnym znaczeniu wskazał, okoliczność związaną z wydarzeniem poprzedzającym głosowanie nad podjęciem uchwały w przedmiocie przedstawienia wniosku dotyczącego Pana Sędziego, w tym podkreślił że „... w kontekście wniosku w niniejszej sprawie – jedyne dwie osoby, które zabrały głos podczas posiedzenia KRS, publicznie popierając kandydaturę (adwokata) M. Z., to politycy – posłowie partii [...] – K. S. i A. M.” (k. 7). Jako kolejne zdarzenie wnioskodawca podniósł działalność orzeczniczą Sędziego w postaci wydanego „...postanowienia o odrzuceniu wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN M. B. wymogów niezawisłości i bezstronności ...” (k. 8). Ostatnią okolicznością o istotnym znaczeniu podniesioną przez wnioskodawcę było powołanie Sędziego, którego wniosek dotyczy „... na urząd na wniosek KRS powołanej na skutek noweli z dnia 8 grudnia 2017 r.” (k. 8).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm., dalej: „u.SN”) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Jednocześnie, stosownie do treści art. 26 § 3 u.SN, wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 u.SN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku

Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

2. Stosownie do powyższego w pierwszej kolejności ustalić należy, czy przekazany Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wniosek mieści się w ramach kognicji Izby określonej w art. 26 § 2 u.SN i czy przepis ten znajduje zastosowanie w sprawie.

Nie ulega wątpliwości, że wniosek pozwanego o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego M. Z. obejmuje zarzut braku niezawisłości sędziego. Zarzut ten nie został wprost wyartykułowany w treści wniosku, jednakże Sąd Najwyższy nie podziela przy tym zapatrywania pozwanego, iż wniosek nie jest składany w trybie o jakim mowa w art. 26 § 2 u.SN (k. 5 *verte*).

Uzasadniając wniosek pozwany podnosił dwie istotne okoliczności jak wydarzenie poprzedzające głosowanie nad podjęciem uchwały w przedmiocie przedstawienia wniosku dotyczącego Pana Sędziego poprzez wskazanie kto udzielił poparcia kandydatowi i z jakim ugrupowaniem osoby te są związane (k. 7). Zaś druga okoliczność związana była z powołaniem sędziego „na urząd na wniosek KRS powołanej na skutek noweli z dnia 8 grudnia 2017 r.” (k. 8).

W konsekwencji kognicja Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych do rozpoznania przedmiotowego wniosku nie budzi wątpliwości.

3. Jak wskazano wyżej, ustawa jednoznacznie stanowi, że wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 u.SN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego. Nie ulega wątpliwości, że podstawą kwestionowania przez pozwanego niezawisłości sędziego, jest tryb jego powołania na urząd sędziego, w szczególności udział we wskazanej procedurze Krajowej Rady Sądownictwa jak i wskazanie kto i z jakiego ugrupowania udzielił poparcia kandydatowi choć osoby te wchodziły w skład Krajowej Rady Sądownictwa. W konsekwencji uznać należy, że rozpatrzenie wniosku pozwanego nie mieści się w granicach formalnych kontroli realizowanej przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 26 § 2 u.SN (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 czerwca 2021 r., I NWW 45/21; 12 maja 2021 r., I NWW 25/21) i wniosek należy pozostawić bez rozpoznania.

4. Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że podstawą do pozostawienia wniosku bez rozpoznania, w oparciu o przepis art. 26 § 3 u.SN, jest sytuacja, w której wniosek nie spełnia warunków konstrukcyjnych (nie podaje okoliczności faktycznych i ich oceny prawnej, uzasadnienia lub uprawdopodobnienia zawartych w nim twierdzeń) lub ma charakter abstrakcyjny, tj. nie odnosi się do konkretnej sprawy lub dotyczy kwestionowania samego statusu sędziego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 maja 2020 r., I NWW 7/20). Do analogicznych wniosków prowadzi również analiza orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „Trybunał”). Trybunał oceniając dopuszczalność wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wielokrotnie podkreślał, że co do zasady należy domniemywać spełnienie przez sąd krajowy wymogów określonych w art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, niezależnie od tego w jakim składzie sędziowskim sąd ten orzeka. Domniemanie to może zostać obalone, jeżeli prawomocne orzeczenie sądowe wydane przez sąd krajowy lub międzynarodowy prowadziłoby do uznania, że sędzia lub sędziowie orzekający jako sąd nie są sądem niezawisłym, bezstronnym i ustanowionym uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w świetle art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zob. wyroki Trybunału z 13 października 2022 r. w sprawach C-355/21 oraz C-698/20). W niniejszej sprawie pełnomocnik wnioskodawcy nie wskazał ani tym bardziej nie wykazał, aby w stosunku do sędziego objętego wnioskiem o wyłączenie wydano takie prawomocne orzeczenie sądowe.

5. Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[a!]

